

ข่าวนโยบายที่ ๖๙/๒๕๕๗

กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งขยายพันธุ์นางพญาผึ้งพันธุ์ดีสู่ AEC

กรมส่งเสริมการเกษตรเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC ส่งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดี (Training program : production of live material) ณ ประเทศอาร์เจนตินาเรียนรู้วิธีการและเทคนิคการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดี ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีของประเทศไทยเพื่อขยายผลสู่เกษตรกร

นายโอฬาร พิทักษ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เปิดเผยว่า กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานภาครัฐเพียงแห่งเดียวที่ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงผึ้ง โดยมีหน่วยงานรองรับ คือ กลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (ผึ้ง) จำนวน ๕ ศูนย์ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ กรมส่งเสริมการเกษตรได้เริ่มต้นดำเนินการจัดทำกิจกรรมการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดี ภายใต้โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก(ผึ้ง) เพื่อผลิตขยายและกระจายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีสู่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง โดยได้ผลิตนางพญาสายพันธุ์ดีจำนวน ๗๐๐ ตัว จากผลการดำเนินการดังกล่าวได้รับกระแสตอบรับจากเกษตรกรเป็นอย่างดี เกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนนางพญาสายพันธุ์ดี มีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก และต้องการให้ภาครัฐดำเนินการพัฒนาสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง กรมฯ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการเลี้ยงผึ้ง จึงได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ จัดทำโครงการความร่วมมือด้านการเลี้ยงผึ้ง ผลิตภัณฑ์ผึ้งและการตลาด (Cooperation in Beekeeping, Bee Product, and Marketing) ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างไทย – อาร์เจนตินา และได้จัดทำกิจกรรมการพัฒนาและปรับปรุงนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีเป็นกิจกรรมแรก และในเดือนตุลาคมที่ผ่านมา กรมฯได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานจำนวน ๓ ราย เดินทางไปฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดี (Training program : production of live material) ณ เมืองเมนโดซ่า ประเทศอาร์เจนตินา

จากการไปฝึกอบรมดังกล่าว คณะเจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้วิธีการและเทคนิคการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีของประเทศอาร์เจนตินาด้วยปฏิบัติจริงในภาคสนาม และได้ทำการเปรียบเทียบวิธีการและเทคนิคการผลิตที่ได้ดำเนินการในประเทศ พบว่าเทคนิคการผลิตขยายนางพญาผึ้งของประเทศอาร์เจนตินามีประสิทธิภาพสูง และเทคนิคบางประการสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีของประเทศไทยได้ เช่น การทำ queen bank การใช้กล่อง mini-box เพื่อผสมพันธุ์นางพญา การทำ package bee การตรวจเช็คปริมาณไรวาร์วส์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีการวางระบบและดำเนินการปรับปรุงนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมจนก่อเกิดเป็นอุตสาหกรรมผลิตนางพญาผึ้งและพันธุ์ผึ้งเพื่อจำหน่ายและส่งออกต่างประเทศ ในภูมิภาคอเมริกาใต้และละตินอเมริกา ได้แก่ ชิลี เปรู เม็กซิโก เป็นต้น โดยมีแหล่งผลิตนางพญาผึ้งและพันธุ์ผึ้งที่สำคัญ คือ เมืองเมนโดซ่า

นางพญาผึ้งมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการทำงานและเป็นจุดเริ่มต้นของลักษณะทางพันธุกรรมของประชากรผึ้งทั้งรัง นางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพดี จากการดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งที่ผ่านมามีประเทศไทยยังไม่มีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ผึ้งอย่างเป็นระบบ และเกิดการผสมตัวเองของผึ้งพันธุ์ทำให้เกิดสายเลือดชิด ส่งผลทำให้สายพันธุ์ผึ้งมีความอ่อนแอ หาอาหารไม่เก่ง ไม่ต้านทานต่อไรศัตรูผึ้ง นางพญาผึ้งมีอายุการวางไข่สั้นลง ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งขาดแคลนนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตน้ำผึ้งทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นจึงต้องมีการคัดเลือกนางพญาสายพันธุ์ดีและผลิตขยายให้แก่เกษตรกร และเนื่องจากในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ประเทศต่างๆ ที่อยู่ในภูมิภาคอาเซียนต่างมีศักยภาพในการผลิตน้ำผึ้งที่ใกล้เคียงกัน ทำให้มีแนวโน้มในการแข่งขันการผลิตน้ำผึ้งที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันที่กำลังจะเกิดขึ้น ประเทศไทยจึงควรเร่งพัฒนาการผลิตน้ำผึ้งให้มีคุณภาพโดยเริ่มต้นจากการพัฒนานางพญาผึ้งสายพันธุ์ดี

อธิบดีฯกล่าวว่า “สิ่งที่กรมส่งเสริมการเกษตรจะดำเนินการต่อไป จะเน้นไปในเรื่องของการขยายผลการฝึกอบรมไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการผลิตขยายนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดี โดยการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการผลิตขยายนางพญาสายพันธุ์ดีของประเทศอาร์เจนตินา และจะดำเนินการวางแผนการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์นางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีอย่างเป็นระบบทั่วทั้งประเทศร่วมกับเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง และผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงผึ้งและผลิตน้ำผึ้งที่มีคุณภาพ”

กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ : ช่าว กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๗

กลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ : ข้อมูล

E-mail : agritech๗๑@doae.go.th